

ՏՐԳՐԱՆՈՒ ԴՆԱԳԱՐԻՆ

ԻՍԽԱՆՊՈԼ 16 ՅՈՒՆԻՍ

ԻՍԽԱՆՊՈԼ

Մ. ԹԻԷՐ

Պատանս պէշ ալթըր սէնէ մուգատ-
տէմ իլիւսթրատիօն նամ Ֆրանսըզ զա-
գէթատը, միւսայիլէյճ ճէնապէրինին
թէրճէմէյի հալինի շու վէճճ իլէ պիւ-
տիրմիշ տիր: Մէղքիւր թէրճէմէյի հալ
զանն իսէրսին քի պու կիւն գալէմէ
ալթմիշ տիր:

Մ. Թիէր, ֆիքրի իլէ, քէնաի մէ-
մուրիսէթի պաշլանկըճնա տօղրու ի-
լէրլէսիքտէ, բօլթիքգաճա իլլէրտէ
կէշիրմիշ օլտուղու քըրք սէնէյի շէօյ-
լէ պիւր կէօզ էօնիւնէ կէթիրտիքտէ,
քիւթիւսլանէսինին բաթլարը իւզէ-
րինաէ թէնէլիք իլլէմիշ օլտուղու քեաթի-
ֆէյի քիթապլարը կէօրտիւքտէ, գա-
պու իլլէմիշ օլտուղու քեաթիֆէյի
մէնէմուրիսէթիլէրի, իծրա իլլէմիշ օլ-
տուղու քեաթիֆէյի շէյլէրի, վէ իլէ-
րի կէօթիւսլանէ օլտուղու քեաթիֆէյի
վաղապար պիւրէր պիւրէր սայլթըրն-
տա, վէ պուստան 20 սէնէ մուգատ-
տէմ իրաւ իլլէմիշ օլտուղու նութի-
լարընք պու կիւնքի կիւն տալի թաշ-
սին օլտուղու տա օլտուղուն տէր
խաթըր իլլէտիքտէ, կէշմիշ վաղքթ
կիւզէրինէ մաղրուրլանմաւ, շիմտիքի
հալինաէն իսշուտ օլմաւա վէ իս-
թիլպապ կիւզէրինէ տալի էմիսէթ իթ-
մէնէ հաղգը վար ալը:

Միւսայիլէյի նաշլար մաղիսէսի
(անցեալ վիճակ) շու աթիսէքի, եա-
նի, իլլիւզարըզ, մէթանէթ վէ սէա-
տէթի հալ լուղէթիլէրինաէ իսլաւա
օլմաւա:

Շիմտիքի վաղքթտա հաշտան ին-
սանար, միւսայիլէյի խաղաղը հիւր-
մէթ ու բիսէթ իլլէմէքտէ տիրէր:

Պիզան սօնրա կէթէնէք ինսանար,
օն տօրուղունաւ տարն թէվարիսինի
գալէմէ ալթըրլարընաւ, միւսայիլէյի
հիւս իսմինի, օն տօրաղունաւ տարն
պէօյիք տաւալարըն սըրասընա կէշի-
րէնէքլէր տիր:

Մ. Թիէր, 1797 սէնէսինաէ Մար-
սիլանաւ տօղմիշ տուր:

Միւսայիլէյի շէնի մէղքիւր մէք-
թէպիւնաէ, պիւր էյիճէ թաշսիլի ու-
լամ ու ֆիւսուն իլլէտիքտէ սօնրա,
Էքստէքի աթիքթիլըզ մէքթէպիւնաէ
աթիքթիլըզ էօյիլէնէ պաշլարը,
վէ 1800 սէնէսինաէ աթիքթիլըզ տիր-
լանալը ալթը, վէ պաւտէյու, չօզ-
լուզ աղ ճէսի պուլուն մաղըք, իսքին
քէնտի կըլաղըր կէզէրինէ էմիսէթի
պուլունաւ վէ չարաք սուրէթտէ
իլլէրլէնէ հաղգընաւ էմին օլտուղու
հալտէ քարիսէ կիթտի:

Մ. Թիէր, տիւնա իւզէրինաէ
թէնէրլապէսիլ, վէ չօզլուզ սէրլէթէ
մաղիք տէյիլ իսթի, լաքին, զայլէթ աղքը-
լը, թէնէպիւր օլտուղունաւ սուրէթտէ
չարաք իլ կէօրիւր, ճէնուպլարաւ
մախաւ օլան պիւր զայլէթէ մալիք
պա իստուա, հիւ պիւր վէճճ իլէ կիւզ-
լէմէք իսթէմէտիլի պիւր հըրք շան ու
թամաւ սաշիլ իսթի:

Պիւր տաւա, պէօյիք իսասէլէրէ մա-
լիք օլտուղունաւ, զայլէթ չարաք
սուրէթտէ իլլէրլէր: Մ. Թիէր, կաթիւ-
գրնաւ օթաւապաւ զէնկիլիլէմէք
իսթէլէնէ տաւալարաւ տէյիլ իսթի...
սէրպէթէ քէքաւա իսթալէթ իսթէն
մախալիք ֆըրքանըն պաշլարընաւ
պիւրիսի օլան վէ քէնտի վաթանաւալը
պուլունաւ Մ. Մանուէլի պուլապ,
քէնտիսինէ պիւր մէնէմուրիսէթ վիլի-
մէսինի թէքիլիլ իլլէտի: Մ. Մանուէլի
թիլէրի, վիւքէլա օլմաւա շանաւ պիւր

զաթ կէօրիւր, Գօնսթիլիսիսինէլ զա-
գէթատընա մաշարիլիլ իլլէտի. մէղ-
քիւր զաղէթա, սօնրաւաւ, քէնտի
էսքի մաշարիլիլ, եանի Մ. Թիէրէ
գալըն շէտիւ պաշլար նէշը իլլէմիշ
տիր:

Օլ վաղքթ Գօնսթիլիսիսինէլ զա-
գէթատընա մաշարիլիլ իսթէն պիւր
տաւա, հէր պիւր մէնէմուրիսէթի էլտէ
իսթէպիլիլ իսթի. նապը քի Մ. Թիէր,
մէղքիւր զաղէթաւն մաշարիլիլ օլ-
մաւա սայլէսինաէ, 1830 սէնէսինաէն
սօնրա, գապիւնէթ աղալարընաւ սիլ-
քիս օլտու:

Եալթընէ միլլէթ վէքիլէրինաէն ի-
պարէթ օլան պիւր բարալմէնթօ իլէ ի-
տարէ օլտուան հիւքիւլէթին հաւալէլ
իլլէթիլա մաղապիւր էֆիքալարաւ իսթ-
մէթ իլլէմէսիլ իլէ նէշէթ իսթէն զալ-
լալարաւ մէշուր իսթիլիլ (Մ. Թի-
էր) իթիլիսաղ իլլէմիշ օլտուղու թալի-
ու հարէքթի պէսան իթմէնէնէլիլ
տիր:

Մ. Թիէր, 1830 սէնէսինաէ 1848
սէնէսինէ տէկին, իսթիլիլ վէքիլի,
բէլիսի վիւքէլա, մէպաւան մէնիլի
բէլիսի, վէ կախօտ տալ մէպաւ օլ-
մաւ օլտուղու հալտէ, հէր վաղքթ,
պէօյիք զայլէթիլ միլլէթին իլլէրինէ
կարալմ իթմիշ, վէ բօլթիքգաճա ա-
ղըր իսթմէթիլ իլէ մէշուր օլտուղու
վաղքթ պիւր, 1823 սէնէսինաէ պաշ-
լամիշ օլտուղու իսթաւա քէնէլիլ
ֆըրքան (Ֆրանսա իլլէթիլալ թէվարիլիլ)
նամ քիթապըն նէշըլին տէվալ իթ-
միշ վէ սօն նիւսիսի հէնուզ պուստան
իլլէ մէնէ մաղաւաւալ պաւլթըր օլան
իսթաւա քէնէլիլ (Գօնդիւլա
նամ հիւքիւլէթին վէ իսթէրալթօլու-
ղուն թէվարիլիլ) նամ քիթապը գալէ-
մէ ալմաւա մաղալէրէթ իլլէմիշ տիր:

Մ. Թիէր, 1832 սէնէսինաէ պէ-
րու, հիւքիւլէթի իլլէրինաէն էլ շէք-
միշ վէ քէնտի թէվարիլիլ թէնէլիլա-
լթըր, քէօշէնիլիլ պիւր էօմիւր կէշի-
րէլէք զալէմէ ալթըր վէ անիլիլ
շէյլէր ճէմ իսթէն պիւր տաւալն սաղըր-
լըզ վէ պիւր էշիլ սանաթա մախաւ
օլան կուսթօ իլէ սաշիլ պիւր միւսպէ
ճէմ իսթէր իսթի, լաքին 1863 սէնէսինաէ
իծրա օլտուան իսթիլիսալար հէնէկա-
մընաւ, զալմալին մէնիլինէ մէպաւ
իսթիլիլալ օլտուղու: ինսանըն Էիլիլ-
լինի ճէլալ իսթիլ իսթիլալ, եանի Մ.
Թիէր 12 սէնէ սուս տաւալալ-
տան սօնրա, Էնիլիլին քէլալն աղալ
պիւրէ էօյիք պէլալթիլի սուրէթտէ
նալթըրալ սէօյիլէր քի հէր քէս, հէր
վաղքթ սնըր իւզէրինէ թէնէպիլիլ-
ալ գալմաւա տիր:

Պա կիւնքի կիւն Մ. Թիէր հաղ-
գընաւ վիլալիլիլ իլլէ մալիլմաթլար
միւսալիլէյիլ թէրճէմէյի հալինի պէ-
տան իսթէրէք: Նաղ ու թարիլի իսթ-
մէտիլիլ շէյ, Մ. Թիէրին պաղըլըն-
աւ կէօրիւլէն բարալալըզ, նալթը
սէօյիլէրինաէ իսթալ իլլէտիլի ճէտ-
րէթ, վէ հարէքթիլինաէ միւսաշէտէ
օլտուան գալմէթի ճաղիլիլ (ճէլալ ի-
սթիլ) տիր:

Մօնիլէթօր նամ բէսիլ զաղէթա-
ւա կէօրիւլէն մաղ օլմալար, պա-
լէտէքի սէօյիլէրիլլէրիլ թաւալիլ
իսթիլէր:

Մ. Թիէրին բօլթիքգաճա իլլէրալ
կէշիրմիշ օլտուղու էօմիւր հաղգընաւ
հիւքիւլէթիլ իսթմէթինի, թէվարի-
լին թէրք իսթիլիլ, միւսայիլէյիլ
մէպալիլիլ հաղգընաւ պէսանը Էֆի-
քալ իլլէմէքիլիլ, հիւքիւլէթ տաւալ-
լարընա պըրաղալը: Պիլի ճէլալ իսթէն
շէյ, պէլալէթ տիր, իւզէրինէ հէլաւ

օլտուղունալ շէյ, օլ պէօյիլէք վա-
ղըլթլար, եանի, Ֆրանսա իլլէթիլալ
վէ իսթէրալթօլուզ իւզէրինէ գալէմէ
պընան քիթապլար տիր:

Միւսայիլէյի (պաւալարաւ) Մ. Թի-
էրէ գալըն չօզ շէյ սէօյիլէնիլ տիր,
լաքին միւսայիլէյի, Հօրաւաւան զի-
կաւտէ հաղգըլ սուրէթտէ օլաւալ
իսթաւա քէնէլիլ իլլէթիլ իսթիլ իսթիլ
իլլէթիլ տիւնէպիլիլ, շիւնքի, 1789 սէնէ-
սինաէ 1813 սէնէսինաէ գաւալ օլան
աւալալար թաւալալ իսթէթիլիլիլ
տէ, Բէվիլիլիլ, Գօնսթիլալ վէ Անիլ
նաման թէվարիլիլիլ միւրաճաւալ իթ-
մէմիլ լաղըլ կէլիլ:

ԳՕՄԻՆԻՆՍ ՍԻԱԶԼԱՆԸԸԸ
Ասքէրի միւսայիլէյի հիւքիւլէթին էմ-
րի իլէ աղալարն էլլինաէն ալթըր հիւ-
քիւլէթէ թէպիլմ օլտուան սիլաշլարն
միւրալարն պիւր վէճճի աթի պէսան
իսթիլիլ:

285,000 Շաւաթ թիւ ֆէնիլի, 190,000
շաղաղըր թիւ ֆէնիլի, 68,000 բիւլթօլու
թիւ ֆէնիլի, ճէման 343,000 թիւ ֆէնիլի
սիւնիլիլիլ իլէ պէրալէր:

36000 սիւսիլի տաւալիլիլ գըլթը:
Էքսթիլիլ իսթիլիլ տաւալիլ իւզէր Էա-
րըլթը օլտուղու հալտէ, 14,000 գա-
րապիւնա:

39,000 Բըվիլթը թաւալմաւալ վէ
10,000 տէ սայիլ սիլաշ, մէնէլա հան
գաւալալը, աթի գաւալ, պալթալ վէ
սայիլիլ:

Գօմիւնիլ էլլինաէ, հէր ճիւսալէն
օլաւալ 666,000 սիլաշ պուլունալաւա
իսթի, հիւքիւլէթինաէ ալթըր օլտուղու
1700 թօլ վէ միլթալէթօլլէր տէ պաշ-
գա:

ՖԻՆԱՆՍԻՆ ԶԻՄՇԻՆԻՆԻՆԻ ԹԱ
ԲԱՅԱՐԱՐԸ
Սիլէլ զաղէթալ, Էսալէն իսթա-
հալ իսթէնէն 22 նէքէր մէպալալար
թաւալթընաւ իսթալանմիշ օլտուղու
հալտէ, միւսթիլիլիլիլ իսթալէն
գալէմէ ալթըր օլան աթիլիլ իսթիլ-
հալ նէշը իլլէմիշ տիր:

Աղիլ հէմէնիլիլ,
Հէր պիւր Ֆրանսըզ, իսթէթիլիլ,
տիւնիլիլիլ, վէ իթիլաւ իլլէթիլիլ
շէյի թաւալիլ իսթէնէյի տաւալ վալ-
մաւ տուր: Պաւալալալ մալ իսթ-
աւալարաւ գալթաւ տալիլ օլմալալ
բօլթիլիլաւ իլլէրալն էլ շէքմէք տի-
մէք տիր:

Մէնէլէ նէ իւզէրինաէ տիր. պիւր
Էնիլիլին պիւր Ֆրանսա իլլէրի կէթիլ-
մէք, վէ անա թէնէթիլիլ հալ իթիլիլ-
մէքիլ իւզէրինաէ տիր, իսթիլ մէքիլ
թէնէթիլիլ հալ մաւալիլիլիլ մալիլ
ֆէթիլիլ իլլէ, եանի գալաւ սանալը-
լարընա վալ իսթէնէլիլիլ գալալար
իլլէ պաշլաւաւալ տիր: իլլէ պու
տուր պիլիլմ Էնիլիլին հալալ քէսպ
թիլմէթիլիլ մէպալէլ:

Ենիլիլին քէսպիլ հաւալթ իթմէմիլ
պու տէֆա տալիլ սիլիլիլ Էլիլիլիլ
տիր: Հիւքիւլէթի միւսթալիլիլ (մի-
ապիւրալիլ) Էնիլիլին քէնտի սան-
ալըն մէլաւա չըղալար, իսթիլ
պիլա տալիլ քէնտի թաւալթընալ
քէնտիլիլիլ ֆըրքանիլ տուր պու: Օլ-
մաւա քի ոլլաւա զալալ պիւրալէն
պիլիլ Էսթալթըրընալ հիւքիւլէթի
միլիլալիլիլիլ պալը ուճաւալաւ
կէօրէսինիլ:

Մէղքիլը հալալն գալթիլալալ
իլլին, Էալթըր պիւր թալիլ վար տիր,
կիրաւալն իլէ սիլիլ արաւըրաւ հիւ-
հալիլէթ վար տիր, իսթիլ սօն իսթի-
լիլիլ օլան մէղքիլը հիւքիւլէթիլ

սալթըն, օնտան էօթէլէ կիրաւալ տիր:

Սիլ օլ սալթալարաւ պիւրիսինաէ
պուլունալ տալթընը քի, պիւր միլլէթ
հա էօլիլիլ վէ հալաւա էօթիլա գա-
լթալ իթմէլէ մէնէպուր պուլունալ-
աւ տուր, պու պաւալէ Էնիլիլ քէնտի-
նիլիլ տաւալթաւալ օլաւ իսթիլիլ սօ-
նաւալ իսթալիլիլիլ տիր: Էօլիլմ,
հէր պիւրիլիլիլ թալալիլ իլլէմիշ օլ-
աւալալ պիւր զէմանը մաղիլէ տօղրու
աւալալ ալմալ տուր: Մէղքիլը զէմանը
մաղիլ հէր նէ իսթիլ թալաւա, իսթէր
Էսիլիլ ուսալ (1789 սէնէսինաէն էվիլ
Ֆրանսաւալ հիւքիւլէթիլ հիւքիւլէթիլ),
իսթէր հալթըն, օնտանալ Գալթը
Լուի Ֆիլիպ, վէ Լուի Պօնալալիլ հիւ-
քիւլէթիլ օլտուան, հէր հալալ մէղքիլը
հիւքիւլէթիլ իլլէրիլ տալ շէլէրինիլ վէ պիւր
թալալ իսթալիլիլիլ իսթիլալալ
պըրալալալ:

Պա գաւալ իսթալիլիլիլ էլ վէ-
րիլ: Նիհալէթ, հալալ իւզէր օլան,
վար օլան շէլալ, եանի շիմտիքիլ
իլլինաէ իսթալիլալալ: Շիմտիքիլ
հալ իսթիլ, սէրպէթիլիլ վէ ճիւսա-
րիլիլ տիր:

Էօլմիշ շէլալիլ, եանի հիւքիւլէթ
սիլիլիլիլիլիլ վէ հիւքիւլէթիլ միւս-
թալիլիլիլիլ սիլիլ քէլալալալալ
տան կէօթիլիլիլ իլլէրին գալվէթիլ
գալըն գալալ իթմէլէլիլ, շիւնքի,
հիւքիւլէթիլ սիլիլիլիլիլ իլլէ, հիւ-
քիւլէթիլ միւսթալիլիլիլ, պիլիլիլ
քէնտիլիլ իլլէ պէրալալ մէպալալ կէօ-
թիլիլիլիլ:

Հաւալթաւ օլան շէլալ իլլէ իթ-
թիլիլիլ իսթիլ, օնալ: Էալալալալալ-
ղը սալալթըրալ, պիլիլիլ իսթիլ իլլէ
քէնտի գալվէթիլիլիլ վիլիլիլ, վէ
Ֆրանսալալալ քէնտի էօլմիշ կէնէ-
լիլիլ իլլէրէքլէր տիր:

Էսթալալ ճիւսալիլիլիլ
վէրալ 13 յունիս 1871

(Իմա) Էալալ-Գիլիլ, Ա, Բէլ-
րա, Էսթալ, Ատալ, Լանկաւ,
Հէնքի, Պըրսալ, Լուի Պըրսալ վէ
սայիլիլ:

Բարիսին Էէր ալթըր Էօլալալալ
սըրընիլ օլան տալար, քէնտի պու-
լունաւալալալ Էէրալ, աղըրաւ վէ
մէնէպալալալ տան էօլմիշ իլլէր:

Բալիլին հիւքիւլէթիլ գօնալը վի-
րանէլիլիլ ալթընաւ, պիւր գալալ տալալ
քէնտիլ քէնտիլ էօլիլիլ չըղալալ-
միշ տուր, աղըրալ, մէղքիլ տայիլիլիլ
ալթէլ վիլիլիլիլիլ, սայիլ տայիլ-
րէլալ մաշալալ իլլէմիշ օլտուղու Է-
սիլիլիլ, քէնտի մաշալալիլիլալ ալ-
րալալալալ, վէ զէվալալալ, Էանըլ
քէնտիլ քէնտիլիլիլ իսթիլ:

Էօլալալալ կէլէն իսթալիլիլ,
Ֆրանսանըն պուլալալ մաշալալ իլլին,
պիւրալ զիլաւալէն իսթալալալ տուրալ:
Լաքին, Բալիլաւա, Մաւալիլիլաւ-
աւ, վէ Էօլալալալ պուլիլիլ չարգ
ղըլալալաւ, Էսթիլիլ, զայլէթիլ սօ-
լա կէօրիւլէթիլ իլլէլ:

Բալիլին Բիւ ալ լա Բօքէթ նամ
սօղալընաւ, գաւալէն իսթիլիլիլ վէ
Էսթիլիլիլիլ ալթէլ վիլիլիլիլ Էսթիլ-
հալալ աղիլիլիլ իլլէլ, պիւր գալըր, ալթը
ու կիլիլիլ օլտուղու, վէ գալթըլ ի-
սթիլիլ կէօթիլիլիլ:

Մէղքիլիլ իլլէ Էալաւա տէօրթ
Էալալաւալ պիւր գըղ չօնալալալ պուլուն-
ալալալ օլալ, մէրալալ գըղ, վա-
լիլիլիլիլ ֆիլիլիլալալ տարըրալ, վէ
անըն աղալալալ սըրա կիլմէլէ պաշլա-
ալ:

Մէրալալ գալըր, պիւր հալիլիլ կէօ-
թիլիլիլ կէօթիլիլիլ, պիւր տի-

